

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса, 19–20 жовтня, 2023 р. Полтава, 2023. 158 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Каришева Л. П.*, ст. викладач; *Зарицький С. М.*, асистент; *Бурда Т. Л.*, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 16 жовтня листопада 2023 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Баклицька А. С., Мельничук В. В. ПОШИРЕННЯ СТРОНГЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ	105
Большакова А. С., Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В. ПРОФІЛАКТИКА ТРАНСМІСИВНИХ ІНВАЗІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У СОБАК ..	107
Зажарська Н. В., Бібен І. А., Зажарська Н. М. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЗБІРНОГО МОЛОКА	109
Ісаєнко М. В., Євстаф'єва В. О. СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕКЗОГЕННИМИ СТАДІЯМИ ЗБУДНИКІВ ТРИХУРОЗУ В УМОВАХ ОДНООСІБНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	111
Коне М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	113
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВУШНИХ МАЗЕЙ АУСИЛ І ОТІГЕЛЬ ЗА ОТОДЕКТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОТІВ	115
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В. БЕЗПЕЧНІСТЬ РИБИ І МОРЕПРОДУКТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	117
Ламтєва М. І., Євстаф'єва В. О. ПРОБЛЕМАТИКА ВАРООЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ПАСІК	120
Меженський А. А., Меженська Н. А., Меженський А. О., Ничик С. А. ПОКАЗНИКИ ІНТЕНСИВНОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ГЕМОРАГІЧНОЇ ХВОРОБИ КРОЛІВ (RHDV (GI.1) ТА RHDV2 (GI.2)) В УКРАЇНІ У 2021–2022 РОКАХ	122
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М., Корчан Л. М., Щербакова Н. С. ПОШИРЕННЯ ТА ВІКОВА ДИНАМІКА ПАРАЗИТОЗІВ ШЛУНКОВО- КИШКОВОГО ТРАКТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	126
Михайлютенко Е. В. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТРИХУРОЗУ В ПОПУЛЯЦІЇ НУТРІЙ (<i>MYOCASTOR COYRUS</i>) НА ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	128
Недашківська Я. С., Палюх Т. А. КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ У СОБАК	130

Ісаєнко М. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр
 Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор
 Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна
 e-mail: evstva@ukr.net

СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕКЗОГЕННИМИ СТАДІЯМИ ЗБУДНИКІВ ТРИХУРОЗУ В УМОВАХ ОДНООСІБНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Вступ. Останнім часом проблему забруднення навколишнього середовища, зокрема водних об'єктів та ґрунту, все частіше відносять до розряду найважливіших екологічних проблем сучасності. Одним з її аспектів є надходження та розповсюдження у навколишньому середовищі яєць, личинок та інших зародків паразитозів домашніх сільськогосподарських та домашніх тварин [1, 2].

Формування безпечних умов життєдіяльності людини визначається санітарно-епідеміологічним (зокрема, гельмінтологічним) благополуччям, яке формується завдяки цілому комплексу заходів. До цих заходів відносять: лікувально-профілактичні заходи в поєднанні з обов'язковими заходами щодо захисту навколишнього середовища від інвазійних зародків, які включають зокрема й дезінвазію. Велике значення має і санітарно-паразитологічний моніторинг навколишнього природного та антропогенного середовища [3, 6, 7].

Процес інтенсивної урбанізації призвів до цілого комплексу негативних наслідків, одним з яких є неконтрольоване використання протипаразитарних препаратів у тваринництві [4, 5].

Метою досліджень було встановити ступінь контамінації об'єктів довкілля екзогенними стадіями збудників трихуридозу в умовах одноосібних селянських господарств Полтавського району.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили впродовж літнього періоду 2023 р. в умовах одноосібних селянських господарств Полтавського району та навчально-науковій лабораторії паразитології ПДАУ.

Досліджували проби ґрунту та підстилки з місць утримання та вигульних майданчиків для свиней та великої рогатої худоби, де були виявлені інвазовані збудником трихуридозу тварини. Зразки ґрунту відбирали з різної глибини – поверхневий шар та з глибини 5 см. Відбір проб підстилки з приміщень проводили з декількох місць, змішуючи і формуючи середню пробу. Підготовку проб та дослідження на забрудненість яйцями трихурисів проводили за загальноприйнятою методикою. Всього досліджено 61 пробу ґрунту та підстилки.

Результати дослідження. В умовах одноосібних селянських господарств, де утримається велика рогата худоба, що виявилася за результатами копроовоскопічних досліджень інвазованою збудником трихуридозу, рівень контамінації об'єктів довкілля *Trichuris* spp. становив 60,9 % (табл. 1)

Таблиця 1

Рівень контамінації об'єктів довкілля яйцями *Trichuris* spp. в умовах одноосібних селянських господарств, де утримується велика рогата худоба

Місця відбору проб	Досліджено проб	Виявлено позитивних	
		проб	%
Ґрунт з поверхневого шару	10	8	80
Ґрунт на глибині 5 см	10	5	50
Підстилка з місць утримання тварин	12	10	83,3
Підстилка поблизу годівниць	9	2	22,2
Всього	41	25	60,9

Частіше яйця трихурисів виявляли в місцях утримання тварин, а також ґрунті з пасовищ та вигульних майданчиків, який було відібрано з поверхневого шару – 83,3 та 80 % відповідно. Деяко рідше яйця трихурисів виявляли в ґрунті, який відібрано на глибині 5 см – 50 %. Найрідше яйця нематод виявляли в підстилці поблизу годівниць – 22,2 %.

В умовах одноосібних селянських господарств, де утримуються свині, що виявилися за результатами копроовоскопічних досліджень хворими на трихуроз, рівень контамінації об'єктів доквілля *Trichuris* spp. становив 65 % (табл. 2)

Таблиця 2

Рівень контамінації об'єктів доквілля яйцями *Trichuris* spp. в умовах одноосібних селянських господарств, де утримуються свині

Місця відбору проб	Досліджено проб	Виявлено позитивних	
		проб	%
Ґрунт з поверхневого шару	5	4	80
Ґрунт на глибині 5 см	5	2	40
Підстилка з місць утримання тварин	5	4	80
Підстилка поблизу годівниць	5	3	60
Всього	20	13	65

Так, частіше яйця трихурисів виявляли в місцях утримання тварин та ґрунті з вигульних майданчиків, який було відібрано з поверхневого шару – 80 %. Деяко рідше яйця трихурисів виявляли в підстилці поблизу годівниць – 60 %. Найрідше яйця нематод виявляли в ґрунті, який відібрано на глибині 5 см – 40 %.

Висновок. 1. Рівень контамінації об'єктів доквілля яйцями *Trichuris* spp. в умовах неблагополучних щодо трихурозу одноосібних селянських господарств, де утримується велика рогата худоба, становить 60,9 %.

2. Рівень контамінації об'єктів доквілля яйцями *Trichuris* spp. в умовах неблагополучних щодо трихурозу одноосібних селянських господарств, де утримуються свині, становить 65 %.

Література

1. Волошина Н. О. Поширення збудників паразитарних хвороб тварин у доквіллі. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*. 2008. № 16 (41), 2 (1). С. 62–65.
2. Волошина Н. О. Ветеринарний санітарно-паразитологічний моніторинг території тваринницьких господарств. *Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету*. 2007. № 78 (101). С. 87–90.
3. Євстаф'єва В. О., Приходько Ю. О., Мельничук В. В. Дезінвазійна ефективність екологічно чистого засобу нового покоління для дезінфекції за трихурозу великої рогатої худоби. *Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я». Матеріали IV щорічної Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 травня 2023, м. Тернопіль)*. Тернопіль, 2023. С. 27.
4. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Антигельмінтикорезистентність нематод *Skjabineta ovis*, паразитуючих у овець, до протипаразитарних засобів перорального застосування. *Матеріали IV щорічної Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 травня 2023, м. Тернопіль)*. Тернопіль, 2023. С. 47.
5. Мельничук В., Євстаф'єва В. Визначення антигельмінтикорезистентності нематод *Skjabineta ovis* до препаратів групи бензімідазолу. *Біобезпека, захист та благополуччя тварин. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21 листопада 2022 року, м. Київ)*. Київ, 2022. С. 82–85.
6. Овоцидна ефективність засобу для дезінфекції Гермециду-ВС щодо яєць нематод *Trichuris* spp., виділених від великої рогатої худоби / В. О. Євстаф'єва та ін. *НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2023. № 25 (110). С. 110–115. doi:10.32718/nvlvet11018

7. Хорольський А. А., Євстаф'єва В. О. Ефективність дезінфікуючого засобу «Арквадез-плюс» відносно яєць пасалурусів. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (20–21 лютого 2023, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 135–138.

УДК 619:616-08:616-084:616.9:636.8.045

Коне М. С., кандидат ветеринарних наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна
e-mail: Doctorkms@meta.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА

Актуальність проблеми. Панлейкопенія у котів або чума у котів – високо контагіозна вірусна гостропротікаюча хвороба, що клінічно проявляється лейкопенією, різким підвищенням температури, блювотою, сильною діареєю й крайнім зневодненням організму [1, 3, 4, 8].

Панлейкопенія у котів на сьогодні залишається одним із найпоширеніших інфекційних захворювань котів, що призводить до значних економічних та моральних втрат. Загальні економічні збитки від даної хвороби складаються із затрат, пов'язаних із загибеллю тварин та на проведення профілактичних і лікувальних заходів. У літературних джерелах представлено багато схем лікування панлейкопенії у котів. Кожна з цих схем спрямована на різні патогенетичні процеси, викликані дією збудника. Тому, актуальним питанням є виявлення найбільш ефективних схем лікування і профілактики даної хвороби у котів [2, 5, 6, 7].

Матеріали і методи досліджень. Нами були проведені дослідження на базі ветеринарної клініки ТОВ «Біоцентр» м. Полтава. Всього у процесі роботи за 2020-2022 роки були досліджені 30 тварин різних порід і віку, які мали характерні клінічні ознаки панлейкопенії.

Лікування котів, хворих на панлейкопенію проводили за трьома схемами. Для досліду відібрано тридцять хворих котів з клінічними ознаками панлейкопенії, де було сформовано 3 групи по 10 тварин в кожній:

- Першій дослідній групі вводили препарати: «Кетферон» - підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Трифузол» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Енроксил» в дозі 0,5 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Плацестим» в дозі 1 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Глобфел» в дозі 1 мл підшкірно 1 раз на добу 4 дні.

- Другій дослідній групі вводили препарати: «Кетферон» - підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Трифузол» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Енроксил» в дозі 0,5 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Плацестим» в дозі 1 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів.

- Третій дослідній групі вводили препарати: «Трифузол» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно в дозі 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Енроксил» в дозі 0,5 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів, «Плацестим» в дозі 1 мл підшкірно 1 раз на добу 5 днів.

Визначення ефективності профілактики панлейкопенії котів проводили в умовах ветеринарної клініки ТОВ «Біоцентр» м. Полтава. Для дослідження було використано чотири полівалентні вакцини від різних виробників: